

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»
XIX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XIX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**PROCEEDINGS
of the XIX International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**2024
Астана**

УДК 001

ББК 72

G99

«GYLYM JÁNE BILIM – 2024» студенттер мен жас ғалымдардың XIX Халықаралық ғылыми конференциясы = XIX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «GYLYM JÁNE BILIM – 2024» = The XIX International Scientific Conference for students and young scholars «GYLYM JÁNE BILIM – 2024». – Астана: – 7478 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-601-7697-07-5

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001

ББК 72

G99

ISBN 978-601-7697-07-5

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2024**

Список использованных источников

1. Закон РК «О Республиканском бюджете» на 2023-2025 годы
2. Закон РК «О гарантированном трансферте из Национального фонда РК» на 2023-2025 годы
3. Зейнелгабдин А.Б. Финансовая система Казахстана: становление и развитие Астана: ИПЦ КазУЭФМТ, 2008
4. Исакова З.Д. Теоретические основы финансов, кредита и роль финансовой системы в развитии Стратегии Казахстана – Алматы, 2014
5. Исакова З.Д. Финансовый сектор и его возможности в стратегии развития Казахстана: Астана: ИП «Булатов А.Ж.», 2018
6. Қазақстан Республикасының қаржы жүйесі // жалпы редакция басқарған э.ғ.д., профессор Мақыш С.Б. және ҚР Премьер-Министерінің орынбасары – Қаржы министрі Жамаубаев Е.К. Астана: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ, 2023

ОӘЖ 33.336.6

ҚАЗАҚСТАНДА ӘЛЕУМЕТТІК ҚҰРАМДАС БӨЛІГІ РЕТІНДЕ БІЛІМДІ САҚТАНДЫРУ МҮМКІНДІКТЕРІ

Сауленова Жания Аскарровна, Талғатова Асем Талғатқызы

saulenovazh@gmail.com

студенттері Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекші: Хамитхан Н.

Қазақстанда жоғары білім адам үшін маңызды актив болып табылады және оған инвестиция қажеттілігі күмән тудырмайды. Нәтижесінде қаржы нарығы мен мемлекет оны алу үшін төлей алатын өнімдердің тізімін барынша кеңейтуге тырысуда. Ендеше, қазір елімізде бюджеттің қолдауымен балаңыздың оқуына ақша жинап, өміріңізді сақтандыруға болады.

Мектептегі білім берудегі тұрақты реформалар аясында ЖОО-лардағы оқу ақысының деңгейінің артуы халықты сапалы білім алу үшін төлеу керек деген пікірге көбірек сендіреді. Ағымдағы кірісті пайдаланып шоттарын бірден «жабу» қиынға соғатындар депозитке қомақты соманы жинап қана қоймай, өмірді сақтандыру компанияларының мемлекеттік бағдарламасының мүмкіндіктерін пайдалана алады.

Қазіргі кезде банк және сақтандыру өнімдері тек ақшаны сақтайтын және өмірді қорғайтын емес, сонымен бірге ақша жинап, көбейтетін функцияға да ие болып жатыр. Бірте-бірте инвестициялау сақтандыру нарығына біржола кірігіп кететін сынайлы. Бұл ретте Мемлекеттік білім беру жинақтау жүйесін (МБЖЖ) атап өтсек болады. [1] Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің хабарлауынша, осы бағдарлама арқылы кез келген ата-ана Қазақстанда немесе шетелде кәсіптік және жоғары оқу орын-дарының ақысын төлеуге жеткілікті ақша жинай алады. Қазір МБЖЖ бағдарламасына 4 екінші деңгейлі банк қатысып жатыр. Оларда 33,5 млрд теңге қаржысы бар 22 мыңнан астам білім беру депозиттері ашылған (2022 жылға). Бұл сақтандыру өнімінің бірнеше артықшылығы бар. Біріншіден, депозиттен айырмашылығы (8 пайыздан 10 пайызға дейін) сақтандыру шартының барлық мерзімінде кірістілік мөлшерлемесіне кепілдік беріледі.

Екіншіден, Сақтандыру төлеміне кепілдік беру қоры барлық жиналған соманы толығымен жабады. Ал Қазақстан депозиттерге кепілдік беру қоры тек 20 млн теңгеге дейінгі сомаларды төлеп береді. Үшіншіден, ата-анасы еңбек қабілетінен айырылған немесе қайтыс болған жағдайда жинақталған сома мөлшеріне қарамастан оқу құны толығымен төленеді. Білім беру жинақтау сақтандыру өнімін енгізу көптеген ата-ананың өз баласының оқуы үшін қаржы жинауына мүмкіндік береді. Бұл – мемлекет тарапынан субсидияланатын алғашқы сақтандыру өнімі. Еске салайық, 2022 жылдың 12 қыркүйегінде сақтандыру ұйымдарының МБЖЖ бағдарламасына қатысуына мүмкіндік беретін өзгерістер жасалды.[2]

Бүгінгі таңда Агенттік «өмірді сақтандыру» саласында сақтандыру (қайта сақтандыру) қызметін жүзеге асыру құқығына лицензиялар берді, бұл ретте сақтандырудың ерікті нысанына сақтандырудың қосымша сыныбы «өмірді сақтандыру» шеңберінде мемлекеттік білім беру жинақтау жүйесі» мынадай сақтандыру ұйымдарына:

- Қазақстан Халық банкінің өмірді сақтандыру еншілес компаниясы «Halyk-Life» АҚ;
- «Freedom Finance Life» өмірді сақтандыру компаниясы» АҚ;
- «Евразия өмірді сақтандыру компаниясы» АҚ.

Осы сақтандыру компанияларының ұсынатын білімді сақтандыру бағдарламаларына тоқталсақ:

1) 2023 жылғы 6 ақпанда «Halyk-Life» АҚ мемлекеттік білім беру жинақтаушы жүйесі (МБЖЖ) аясында өмірді сақтандыру компаниялары арасында бірінші болып өмірді сақтандырудың жаңа жинақтаушы өнімі – «Bilim-Life» шығарды. Бұл өнім Қазақстанның кез келген азаматына өз баласының елімізде де, шетелде де университетте білім алуы үшін қажетті соманы жинақтауға мүмкіндік береді. Жинақтаудың барлық кезеңіне 8%-ға дейін кепілдендірілген табыс. . Бұл ретте, «Bilim-Life» сақтандыру сыйлықақыларының мөлшері айына кемінде 3 АЕК-тен басталады және бұл мөлшерімен шектелмейді.

2)

Bilim-Life бағдарламасымен 10 жыл мерзімге сақтандыруға мысал

**39 жастағы ер адам 8 жастағы баласын Bilim-Life
бағдарламасымен сақтандыру үшін ай сайын
20,000 теңгеден сақтандыруға жұмсап отырды**

1-сурет. Bilim-Life бағдарламасымен 10 жыл мерзімге сақтандыруға мысал. [7]

3) Freedom Education - жазылым пішімінде жинақталған өмірді сақтандыру бағдарламасы. 18 бен 65 жас аралығындағы кез келген ата-ана жазыла алады және келісім жасай алады. Сақтандыру сомасы келісім-шарт бойынша ең жоғары төлем, ол жасалған кезде қалыптасады. Бұл келісім-шарт мерзімі аяқталған кезде университет төлем ретінде алатын сома. Әрбір клиент үшін есептеу сақтанушының жасы мен жынысына, сақтандыру мерзіміне, жарналардың кезеңділігі мен сомасына байланысты жеке болып табылады. Формаға өз деректерін енгізу арқылы клиент кепілдік берілген сақтандыру сомасын біледі, содан кейін жинақтың пайызын дербес есептеуге болады.

4) 2023 жылғы 17 ақпан, Алматы. – «Евразия» өмірді сақтандыру компаниясы «Еуразия Дарын» бағдарламасы бойынша мемлекеттік білім беру жинақтау жүйесі (МБЖЖ) аясында алғашқы келісім-шарт жасасты. «Еуразия Дарын» бағдарламасы бойынша ата-аналар сақтандыру компанияларынан жылына 8 пайыз инвестициялық кіріс және жылына 5 пайыз көлемінде мемлекеттен қосымша сыйлықақы алады. Бұл ретте халықтың әлеуметтік осал санаттары, оның ішінде жетім балалар, мүгедектер, көп балалы отбасы балалары үшін мемлекеттік сыйлықақы жылына 7 пайызды құрайтын болады.

Bilim-Life бағдарламасымен 10 жыл мерзімге сақтандыруға мысал

39 жастағы ер адам 8 жастағы баласын Bilim-Life бағдарламасымен сақтандыру үшін бірден 2,400,000 теңгесін толық сақтандыруға жұмсап жіберді.

2-сурет. Bilim-Life бағдарламасымен 10 жыл мерзімге сақтандыруға мысал. [7]

Білімге ақшаны қалай сақтандыруға болады?

Ұқсас өнімдер кейбір қазақстандық өмірді сақтандыру компанияларына (ӨСК) шығарылуы мүмкін. Осы мақсат үшін жинақтарды сақтандырудың мақсатты бағдарламалары жасалуы мүмкін. Олардың банк депозиттерінен басты артықшылығы – сақтандыру қорғауының болуы және төлемнің толық кепілдігі. Жинақ сақтандыруы келесідей жұмыс істейді: клиент жинақтауға қажетті соманы және мерзімін анықтайды, ал менеджер сақтандыру жарналарын төлеу кестесін есептейді, ол үнемі төленуі керек. Банк салымын өз қалауыңыз бойынша толықтыруға болады. Келісімшарттың әрекет ету мерзімі ішінде салымшы сақтандырылады. Егер оның басынан сақтандыру оқиғасы орын алса (мысалы, қайтыс болу немесе мүгедектік), онда оған немесе пайда алушы ретінде шартта көрсетілген тұлғаға, тіпті бір ғана жарна енгізілсе де, жинақталуы жоспарланған барлық сома төленеді. Ал егер сақтандыру жағдайы орын алмаса, онда жинақталған ақша сыйақымен бірге келісім-шарт мерзімі аяқталғаннан кейін сақтанушыға аударылады. Білім алуға арналған сақтандыру сақтандыруымен екі жағдайда да баланың университеттегі білімі төленеді. Мұндай сақтандырудың бір кемшілігі – жарналар бойынша есептелген сыйақы банк пайызынан аз болуы мүмкін. Ал мемлекеттен берілетін сыйақы бұрын мүлдем қарастырылмаған.[3]

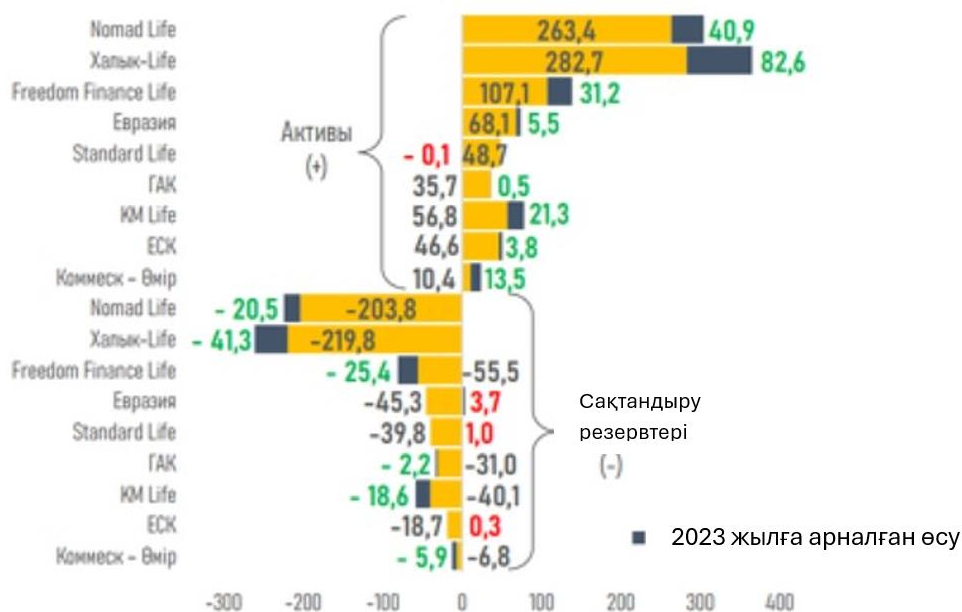
2023 жылы өмірді сақтандыру секторының өсуі негізінен ӨСК-лардың жаңа әлеуметтік өнімдерді енгізуімен, сондай-ақ Қазақстандықтардың өмірді және денсаулықты сақтандыруға, оның ішінде Түркиядағы жер сілкінісінен, АрселорМитталдағы жарылыстан кейін қызығушылығының артуына байланысты болды. менікі және т.б.

Әлеуметтік құрамдас бөлігі бар өмірді сақтандыру өнімдеріне келетін болсақ, олардың арасында жақын туыстарының зейнетақы жинақтарын біріктіруге мүмкіндік беретін бірлескен зейнетақы аннуитетін, сондай-ақ мемлекеттік білім беру жинақтау жүйесі (МБЖЖ) шеңберінде өмірді сақтандыруды атап өтуге болады. оның әлеуеті ӨСК бойынша өнімді енгізудің бесінші жылға қарай 30 млрд ₸ деңгейінде бағаланады.

2023 жылдың аяғында сақтандыру қызметінен алынған ӨСК кірісінің өсуі сақтандыру төлемдері бойынша таза шығыстардың 37,7%-ға ұлғаюымен 1,7%-ды құрады, бұл бір мезгілде олардың санының (+21,9%) өсуімен де, өзіндік құнымен де байланысты болды. (орташа төлем 31,4%-ға өсті). [4]

МБЖЖ операторы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі жанындағы АҚ «Қаржы орталығы» болып табылады, ол білім беру депозиттері мен жинақтарды сақтандыру шарттарын тіркейді, сондай-ақ мемлекеттік сыйлықақыны есептейді. Жинақтаушы жүйе- МБЖЖ жүйесіндегі ең қызықты компонент болып табылады. Бұл жерде көп нәрсе жинақтау мерзіміне де, мемлекеттің көмегіне де, адамның өзіне де, жинақтарын көбейтуге дайындығына да байланысты. Білім беру жинақтарын сақтандыру шартын жасаса

отырып, азаматтар сақтандырушыдан инвестициялық кіріске қосымша мемлекет сыйлықақысын ала отырып, балаларының оқуы үшін жинақтауға мүмкіндік алады.

3-сурет. сақтандыру компаниялары бойынша көрсеткіштер, (Forbes.kz) [4]

Жетім балаларға, ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларға, мүгедектерге, көп балалы және аз қамтылған отбасылардан шыққан балаларға 7 пайыз, ал қалған санаттағы азаматтарға 5 пайыз мемлекеттік сыйлықақы төленеді.

Сыйақы нақты сақтандыру резервінен, инвестициялық кірістен және мемлекеттен бұрын толықтырылған сыйлықақылардан тұратын есептелген сома бойынша есептеледі. Бірақ оның мөлшерінің шегі бар – жылына 100 АЕК-тен аспайды, 2023 жылға бұл 345 000 теңгені құрайды. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі ішінде есептелетін мемлекет сыйлықақысының әрекет ету мерзімі де шектеулі – 20 жылдан аспайды. Бұл жағдайда баланың Қазақстан Республикасының азаматтығы болуы керек.

Ата-ана үшін тағы бір жеңілдік – сақтандыру жарналарын енгізу кезіндегі салық жеңілдіктері (жұмыс беруші жеке табыс салығын есептеу кезінде 320 АЕК шегінде) және сақтандыру сомасын төлеу кезінде салықтан босату. Ол үшін кадр бөліміне қажетті құжаттарды ұсыну қажет. Мысалы сіз ай сайынғы сақтандыру жарнасы 20 000 теңгені құрайтын, 10 жылға 4 300 000 теңге сақтандыру сомасымен жинақтаушы сақтандыру шартын жасадыңыз. Нәтижесінде сіздің ата-аналық жарналарыңыз 2 400 000 теңгені, кепілді кірістілік мөлшерлемесі бар сақтандырушыдан түсетін инвестициялық кіріс 1 200 000 теңгені, ал мемлекеттік сыйлықақы 670 000 теңгені құрайды.

Осылайша, сақтандыру шарты мен сақтандыру қорғауы бойынша нақты төленген сомадан түсетін кірістің 80%-ы сақтандыру жағдайы болған жағдайда сіздің жарналарыңызға қосылады. Сақтандыру жағдайлары және сәйкесінше Қазақстандағы немесе шетелдегі колледжде, ЖОО-да оқуға арналған сақтандыру төлемінің негіздері:

- сақтанушының, яғни пайда алушы мәртебесіне ие баланың 18 жасқа толғанға дейін, сақтандыру өтемінің мерзімі аяқталғанға дейін аман қалуы;
- сақтанушы үшін де, сақтанушы үшін де (ата-анасы, баланың заңды өкілі) сақтандыру өтемі кезеңінде бірінші немесе екінші топтағы мүгедектікті белгілеу. Бұл жағдайда сақтандыру компаниясының өзі еңбекке жарамсыз ата-анаға сыйлықақы төлеуге кіріседі;
- сақтанушының да, сақтанушының да сақтандыру өтемі кезеңінде болған өлімі.

Бенефициар (пайда алушы) қайтыс болған немесе денсаулығына байланысты оқуын жалғастыра алмаған жағдайда сақтанушы, ал ата-анасы, мұрагері қайтыс болған жағдайда:

- бенефициарды Қазақстан Республикасының азаматы болып табылатын басқа тұлғамен ауыстыруға;

- өтеу сомасын, яғни мемлекет сыйлықақысын сақтай отырып, сақтандыру шарты бойынша сақтандырушы сақтанушыға төлейтін ақшаны алу.

Егер пайда алушының қайтыс болуы сақтандыру жағдайына байланысты болмаса, онда мұрагерлер өтеу сомасын мемлекет сыйлықақысынсыз алады. Сақтандыру шарты бойынша ең төменгі бастапқы ай сайынғы төлем 3 АЕК – бұл 2024 жылға 11 076 теңге.

Егер бала білім грантын алса, ол, мысалы, инвестициялық кіріс пен есептелген мемлекеттік сыйлықақыны ескере отырып, сақтандыру төлемін ала алады. Сақтандыру сомасының сомасы оқыту құнынан асып кетсе, оған жинақтың жалпы құнынан айырма төленеді. Егер бала колледжден немесе жоғары оқу орнынан шығарылса және үш жыл ішінде ол қалпына келтірілмесе немесе басқа білім беру ұйымына оқуға түспесе, онда ол сақтандырушыдан мемлекет сыйлықақысын шегергендегі өтеу сомасын ғана алады.[5] Шет ел тәжірибесі. АҚШ Колледждер кеңесі келесі жылдық орташа көрсеткіштерді есептеді:

Мемлекеттік төрт жылдық колледж: \$10,940.

Штаттан тыс мемлекеттік төрт жылдық колледж: \$28,240.

Қоғамдық екі жылдық қоғамдық колледж: \$3,860.

Жеке төрт жылдық коммерциялық емес колледж: \$39,400.

Оқу ақысын сақтандыру осы шығындардың бір бөлігін немесе барлығын жабуы мүмкін, бірақ саясат сәтсіздіктің себебін жабуы керек.

Сақтандыру ақпараты институтының мәліметтері бойынша оқу ақысын сақтандыру оқу ақысының жалпы құнының шамамен 1% құрайды. Мысалы, бір жылдық оқу ақысына сәйкес келетін \$30,000 қамтуды қаласаңыз, жалпы құны шамамен \$300 болуы мүмкін.

Бірақ сіздің мектебіңіз оқу ақысын өтеу жоспарына қатыспаса, сыйлықақы екі есе артуы мүмкін. GradGuard колледжді жалға алу және білім беруді сақтандыру бойынша №1 провайдер болып табылады. 2009 жылдан бері GradGuard 1800-ден астам бірегей оқу орындарында 1,3 миллионнан астам студентті қорғады. GradGuard инновациялық қорғаныстары Құрама Штаттардағы ең ірі және ең беделді университеттердің қабылдау процестеріне енгізілген, бұл олардың студенттерінің студенттік өмірдің тәуекелдерінен қорғалуын қамтамасыз етеді. GradGuard-қа 500-ден астам колледждер, университеттер және студенттік тұрғын үй компаниялары сенім артады. GradGuard оқу ақысын сақтандыру полис ұстаушыға семестрдің кез келген уақытында ауруға, жарақатқа, психикалық ауруға немесе басқа жабылған себептерге байланысты мектептен кеткен кезде оқу ақысын, бөлмені, тамақтануды және басқа шығындарды өтейді. Оқу ақысын сақтандыруға сонымен қатар студенттердің кампуста және одан тыс жерде қауіпсіз болуына көмектесетін 24 сағаттық сенім телефоны GradGuard Student Life Assistance кіреді. [6]

Қазақстанда жоғары білім алу әрбір ел азаматы үшін маңызды актив болып табылады. Балаңыздың өмірін сақтандырумен қатар, болашақта біліміне құйылатын инвестицияны қазірден қамтамасыздандыру мақсатында бюджет қолдауы мен әртүрлі сақтандыру компаниялары бүгінгі күні жұмыс атқарып отыр. Қазіргі кезде банк және сақтандыру өнімдері тек ақшаны сақтайтын және өмірді қорғайтын емес, сонымен бірге ақша жинап, көбейтетін функцияға да ие болып жатыр. Бірте-бірте инвестициялау сақтандыру нарығына біржола кірігіп кететін сынайлы. Бұл ретте Мемлекеттік білім беру жинақтау жүйесін атап өтсек болады. Өмірді сақтандыру шеңберіндегі Мемлекеттік білім беру жинақтау жүйесінің көрсеткен сақтандыру ұйымдарына талдау жоғарыда жасалды. Bilim-Life, Freedom Education, Еуразия Дарын секілді сақтандыру ұйымдарымен балаңыздың болашақта алғысы келген біліміне қазірден инвестиция құйып, оны бірнеше есе мөлшерде көбейтіп алуға мүмкіндігіңіз бар. Аталған сақтандыру ұйымдарында жазатайым жағдай болып қалған кезде де қолданылатын шаралар белгіленген. Мәліметтерді талдай отырып, өмірді сақтандыру, соның ішінде білімді сақтандыру саласының кез-келген еліміздің азаматының болашақ ұрпағының біліміне деген құйылатын үлкен инвестиция екенін байқауға болады. Қазақстанның дамуын қолға алатын жастардың біліміне инвестицияны қазірден жинап бастайық!

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Бала білімін сақтандыру (prodengi.kz)
2. «Мемлекеттік білім беру жинақтау жүйесі шеңберінде өмірді сақтандыру» жаңа сыныбына алғашқы лицензияларды беру туралы (banker.kz)
3. Қазақстанда оқуға арналған ақшаны қалай сақтандыруға болады (nur.kz)
4. Forbes Kazakhstan
5. МБЖЖ (fingramota.kz)
6. Is Tuition Insurance Worth It? – Forbes Advisor
7. <https://www.halyklife.kz/accumulation/bilim-life>

УДК 343.72

МОШЕННИЧЕСТВО: КАК ВИД ЦИФРОВОЙ ПРЕСТУПНОСТИ

Сержан Дана Ергазиевна

danka-003@mail.ru

Студент Актюбинского регионального университета им. К. Жубанова
Актобе, Казахстан

Научный руководитель – Рахманова А.С., ст.преподаватель, магистр

Банковская карта — пластиковая, металлическая или виртуальная карта, обычно привязанная к одному или нескольким расчётным счетам в банке. Используется для оплаты товаров и услуг, в том числе через интернет, с использованием бесконтактной технологии, совершения переводов, а также снятия наличных. Мошенничество или аферизм — хищение чужого имущества или приобретение права на чужое имущество путём обмана или злоупотребления доверием. Лицо, занимающееся этим, называется мошенником или мошенницей. При этом под обманом понимается как сознательное искажение истины, так и умолчание об истине. Хищение средств на банковском счете без разрешения владельца, хищение паролей и ПИН-кодов, обманчивые возможности для легкого заработка в сети, искусственно завышенные проценты по вкладам, а также сомнительные онлайн-казино — все эти явления представляют собой разновидности финансовых мошеннических схем.

Наиболее популярен среди мошенников телефонный фишинг — так называют процесс выманивания персональных данных у банковских клиентов. Для получения денежного перевода достаточно только номера карты, счета или номера телефона. Похитить деньги, зная только его, мошенники не смогут. Не следует сообщать посторонним конфиденциальные данные о карте. Сотруднику банка можно назвать срок действия карты, кодовое слово и паспортные данные. В наше время банковская карта стала неотъемлемой частью повседневной жизни, упрощая финансовые операции и обеспечивая доступ к множеству сервисов. Однако, несмотря на надежность и сложные системы защиты, мошенники не прекращают попытки получить доступ к личным данным и средствам граждан Республики Казахстан. Согласно действиям мошенников, они обращаются к гражданам под видом судебных исполнителей и настаивают на выплате средств. Звонки, исходящие из-за границы, и фейковые сайты с рекламой на социальных сетях становятся инструментами выбора для мошенников. Мошенничество в Республике Казахстан нарастает с каждым годом, и статистика уголовных правонарушений говорит о необходимости внимательного внимания к этой проблеме.

Банковская карта представляет собой важный элемент современности. Несмотря на надежность и наличие нескольких уровней защиты, мошенники постоянно пытаются получить доступ к данным и средствам граждан. Зная лишь номер карты, имя, фамилию и ИИН, мошенники не могут снять деньги с нее, так как им требуется дополнительная информация, такая как срок действия карты и код безопасности (например, CVV-код или CVC-код). Поддерживая доступ к одноразовым кодам, мошенники могут осуществлять операции по